

Juhan Kaljaspoolik – 100

Käesoleva aasta 4. jaanuaril möödus 100 aastat Juhan Kaljaspooliku sünnist. Juhan oli Väätsa vallas Sillaotsa renditalupidaja paljulapselises perekonnas Raudemetsa talus kolmas laps. Perekond kasvas ja lõpuks moodustas perekonna viis venda ja kolm õde. Ta alustas kooliteed 1916 a. Kirna valla kolmeklassilises koolis Virika külas ning jätkas seda Kirna mõisa härrastemajas tegutsenud algkoolis ja Paide Poeglaste Reaalgümnaasiumis.

Kaljaspoolikute pere isa oli tuntud laulumees ja kandlemeister, ema tuntud kandlemängija. Ema õpetusel oli kannel esimene pill, mida Juhan mängima hakkas. Edasi järgnes perekonnale klaveriõpe 1921 a. Alliku mõisa parun Engelhardilt ja mõisa-preili õpetusel toimusid klaveritunnid suvevaheajal. Pärast I Maaõppemaja lõppu (1920 – 1921), muretses Kirna Rahvaraamatukogu Selts endale komplekti keel- ja puhkpille. Segakoori juhi Anton Raudmetsa dirigeerimisel alustas orkester-segaansambel oma tegevust. Pärast Kirna 6-kl. algkooli lõpetamist 1922 a. jätkas Juhan õpinguid Paide Poeglaste Reaalgümnaasiumis, mis asus Tallinna tänaval. Kooli juhataja, ajaloomagister Erikson omistas suurt tähtsust muusika vahendusele noorte kasvatamisel. Tema teeneks oli, et koolile osteti täiskomplekt firma "Schuster" puhkpille Saksamaalt. Muusikaõpetaja Joosep Seer organiseeris muusikahuvilistest õpilastest puhkpilliorkestri.

1923 / 24 a. talvel toimus puhkpilliorkestri esimene kontsert ja seda hea eduga. Paide keskkooli päevil toimus noore muusiku arenemine ja tegi esimesi katsetusi komponeerimisega. Tema esimene looming, rahvalaulu ainetel loodud laul „Neiu kurbus“ avaldati Paide Koolinoorsoo Liidu ajakirjas „Ajatar“ X numbris 1925 a. ja kanti ette 15. nov 1925 a. õpilaste omaloomingu õhtul kooli kammerkoori poolt, klassivenna Juhan Hiobi juhatusel. Paide kooli suurpeole võeti kavasse antiikdraama „Peleas ja Melisande“ ning Juhan kirjutas saatemuusika. Orkester mängis lava taga.

Tallinna Konservatooriumi üliõpilasena kirjutas ta muusika koolivend Roopi Vallimäe lastenäidendile „Hommikune leid“. Need partituurid on kahjuks hävinenud. Pärast Paide Ühisgümnaasiumi lõpetamist 1927 a. järgnes sügisel ajateenistus Eesti Vabariigi sõjaväes. Alguses Sidepataljonis ja edasi Pioneerpataljonis orkestri koosseisus klarnetimängijana ja ühtlasi orkestri vanemana. Saanud piisavalt muusikalist praktikat, oli vajalik eesmärke seada ja valmistuda Tallinna Konservatooriumi astumiseks. Esialgu esitati avaldus klaveri eriala õppimiseks, kuid madalam õppemaks võimaldas asuda puhkpilliklassi ja jaanuarist 1930 a. algas professionaalse muusiku arengutee. Alguses mängis ta Tallinna Konservatooriumi sümfooniaorkestris ja 1934 a. kutsuti noor pillimees Riigi Ringhäälingu sümfooniaorkestrisse. Konservatooriumi õpingute ajal moodustati Kirnas Viie Venna Orkester. Orkester alustas tegevust 1931. a. ja kestis 1934. aastani. Orkestris mängisid Juhani vennad Voldemar, Elmar, Leonhard ja Raul ning veel kolm naabripoissi. Esimene Viievenna orkestri esinemine toimus Kirna Rahvaraamatukogu Seltsi poolt korraldatud peoõhtul Kirna 6-kl. Algkooli saalis, endises Kirna mõisas.

1937 a. kevadel lõpetas ta edukalt Tallinna Konservatooriumi klarnetiala helikunstniku diplomiga. 1939 a. sügisel kutsuti ta tööle Tallinna Konservatooriumi ja töötas seal vanemõpetaja Bernhard Lukk'i assistendina.

Alates 1940 a. septembrist kuni 1941 a. septembrini töötas Juhan puhkpillide osakonna juhatajana ja haigestunud Bernhard Lukk'i asendades klarnetieriala õppejõuna. Põhitöökohaks oli Riigi Ringhäälingu Orkester – Eesti Raadio Sümfooniaorkester. Okupatsiooni ajal oli võimalus töötada Ringhäälingu (Landessender – Reval) sümfoonia-orkestris.

Peale juunipööret 1940 a. sügisel loodi ENSV Filharmoonia Sümfooniaorkester ja Juhan Kaljaspoolik kutsuti sellesse orkestrisse klarneti solistik – I klarnet.

Peale okupatsiooniaastate lõppu 1944. a. september, kui Nõukogude väed vabastasid Tallinna, koondati kõik endised Eesti Raadio sümfooniaorkestris mängijad, kes olid sõjakeerises järgi jäänud, uuesti tööle. 1939. aastast kuni surmani töötas Juhan Kaljaspoolik Tallinna Riiklikus Konservatooriumis klarnetiklassi õppejõuna ning viimastel aastatel dotsendina. Tema juures lõpetas 29 noort oma klarnetistudiumi. Tuntumad õpilased on Hannes Altrov, Aadu Regi, Rein Karin, Hans Suurväli, Villu Musting jt. Järvamaalt pärit muusik Tõnis Hiob õppis Juhani juures aastatel 1971-1976.

Juhan Kaljaspooliku tööd tunnustati ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi kolme aukirjaga ning talle omistati Eesti NSV teenelise kunstniku aunimetust.

Helilooming

Tema loominguga säravaim teos on sümfooniline süit „Paju lahing“, milles on muusikaliselt edasi antud eesti sõjameeste patriotismi ja kõrgetasemelist lahinguoskust meid rünnanud Punavägede vastu. Juhani loomingust ei ole säilinud marss „Kodumaa“.

Hetkel teadaolevatel andmetel on ta componeerinud 15 heliteost. Suurem osa on oma süzeelt rahvamuusika ainetel orkestri-palad. Juhan Kaljaspoolik lahkus meie keskelt raske haiguse tagajärjel 14.11.1979 a. ja on sängitatud Metsakalmistu mulda.

LEMBIT KALJASPOLIK

Perekond Kaljaspoolik Elmari leeripäeval. Esireas vasakult: Raul, Hilja, teises reas: Elli, peremees Jaan, perenaine Leena, Leida, kolmandas reas Elmar, Juhan, Voldemar ja Leo.

Erakogu

Kolmapäeval, 21. jaanuaril algusega kell 18 toimub Türi Kultuurimaja kammersaalis järjekordne Eesti Interpreetide Liidu korraldatav kontsert sarjast „Akadeemiline kammermuusika“

Eesti Interpreetide Liit on professionaalsete muusikute vaba-tahtlikkusele põhinev organisatsioon, mis asutati 5. detsembril 1998.a. Interpreetide liidu liikmed, keda praeguseks on juba 170 ringis, on Eestis ja ka väljaspool Eestit tegutsuvad professionaalsed interpreetid - solistid, kammermuusikud, orkestrandid ja dirigendid.

„Akadeemiline kammermuusika“ on kontserdisari, mille vahendusel eesti tippmuusikud saavad võimaluse esineda nõudlike ja viimistletud soolo- ja kammermuusika kavadega. Sarja kontserdid on alates 2001. aasta aprillist toimunud regulaarselt kaks korda kuus Tallinnas Kadrioru lossis ja viimase paari hooaja vältel ka erinevate maakondade kontserdisaalides. Kontserdisari leiab pidevat kajastamist meedias ning saavutab järjest suuremat populaarsust ka kuulajate hulgas. Kolmapäevase kontserdi esinevad kolm tunnustatud eesti muusikut ja õppejõudu Niina Murdvee (viul), Vello Sakkos (klarnet) ja Nataly Sakkos (klaver) ning esitusele tulevad 20. sajandi heliloojate teosed soolost trioni. Piletid hinnaga 50.- ja 25.- on müügil Piletilevis ja 1 tund enne algust kohapeal.

Sooduspileti saavad osta EIL liikmed, pensionärid, üliõpilased, õpilased, invaliidid, õpetajad. Grupitellimuste korral (alates 10 inimest) palutakse võtta ühendust interpreetide liidu produtsendiga aadressil kammermuusika@interpreet.ee või telefonil 50 19 524.

EESTI INTERPREETIDE LIIT

Türi valla 2009. aasta eelarve eelnõu koos seletuskirjaga on avalikustatud ametiasutuse kantseleis, Türi Raamatukogus ja Türi valla veebilehel www.tyri.ee, AMETLIKUD TEATED, eelnõud.

Türi Vallavalitsus mälestab lahkunud vallakodanikke

TARMO LAAS
7. jaanuar

ARVO KAUR
10. jaanuar

LEIDA VÄSTRIK
12. jaanuar

SALOMONIA PÜLZÜ
13. jaanuar

HILDUR METS
13. jaanuar

ja avaldab kaastunnet omastele.

Avaldame kaastunnet

Aivar Metsale
kalli

ISA
surma puhul.

Viljandi tn 9 elanikud

Türi kirikus

Pühapäeval,
18. jaanuaril
kell 11

JUMALATEENISTUS

Pühapäeval,
25. jaanuaril
kell 11

JUMALATEENISTUS

TEADE!

Türi, Kreutzwaldi tn 25 läks 4. jaanuari õhtul kaduma koer. Peremehe sõnul nägi ta, kuidas koer viidi ära hoovist koos ketiga. Väidetavalt pakuti 5. jaanuari päeval sama koera vaevatasu eest naabrile Kreutzwaldi tn 21, kes tundis koera ära. Kuna naaber keeldus koera eest maksmast, siis jalutati koeraga minema. Täna seni pole omanik koera leidnud.

Koer on 10.a, musta värvi, sabaots, rinnaesine ja käpad valged. Reageerib nimele Marvin. Koera kohta on oodatud info telef. 387 8159

Peremees palub hoiatada teisi koeraomanikke taoliste juhtumite eest!

Türi Rahvaleht

Wiedemanni 1, Türi 72210
Toimetus avatud
E-K kell 10–13

tel/faks 387 9717
rleht@tyri.ee
www.tyri.valeht.ee

Väljaandja
Türi Rahvaleht OÜ

Peatoimetaja
MERIT MÄNNI
5333 3152

Toimetaja
ANTS OIDEKIVI
5333 4205

Müügijuht
PIIA KULDPÄRG
505 5682
rleht@tyri.ee

Sportitoimetaja
VEIKO VALANG
5348 4505

Küljendaja
KRISTJAN LEPPER

Ilmub igal reedel. Trükitud OÜ Vali Press trükikojas Põltsamaal. Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt toimetuses või tel 387 9717, 505 5682. Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid honoreeritakse valikuliselt. Lehes ilmunud reklaamide ja kuulutuste sisu eest toimetus ei vastuta. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

UUED KODANIKUD!

KÄTRIIN KÖÖP
19. detsember

KELLY KALDA
4. jaanuar

KARL ANDREAS
KIVESTE
5. jaanuar

PALJU
ÕNNE!

